

Případ krádeže modrého Merkura

Všichni známe zkratku PNS. Ovšem už za císaře noviny doručovala rakousko-uherská pošta. Výplatní neboli novinové známky se lepily přímo na tiskovinu. Cena na nich uvedená nebyla, aby ji pošta mohla případně měnit.

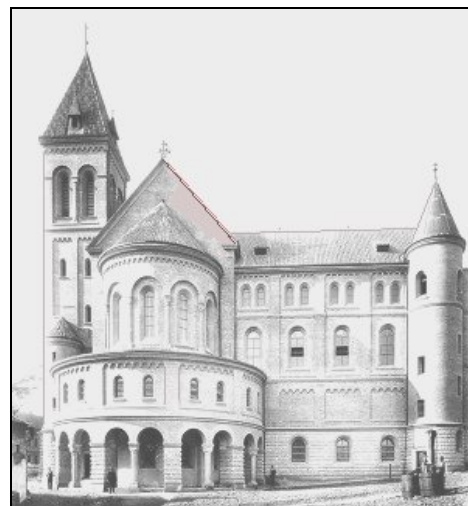
První na světě vydaná a proto slavná novinová známka platila v Čechách od roku 1851. Nazvaná je podle vyobrazení hlavy boha Merkura. Známkou o velikosti pouhých 1,5 x 1,5 cm se z tiskových archů stříhaly. Deset kusů přišlo na 6 krejcarů. Žluté a růžové varianty Merkurů byly určeny k vylepení na pásku novinového balíku. Pásky se známkami se vyhazovaly, zatímco modrý Merkur se dal najít na starých novinách i po letech. Dnes má cenu podle zachovalosti několik stokerun.

Jedinečný exemplář modrého Merkura (blok 80 ks) se do Poštovního muzea dostal po druhé světové válce spolu s dalšími předměty: poštovními známkami a jejich padělkami, otisky razítek, předznamenávkami dopisy, rekomandačními nálepkami, recepty apod., které pocházely z konfiskátů spravovaných Fondem národní obnovy.¹

Tuto velkou část tiskového archu si mohli od roku 1954 prohlížet návštěvníci stálé expozice Poštovního muzea. Tehdy se nacházelo v bývalém klášteře benediktinek u kostela sv. Gabriela na Smíchově. →

Paní Věra Loukotová pracovala v Poštovním muzeu jako průvodkyně a hlídačka. Bylo to obyčejné úterní dopoledne se slabou návštěvností. Kolem ní prošel mladík s tranzistorákem. Loukotová po chvíli vešla do sálu a jen tlumeně vyjekla: „Pro pána krále!“ Jen zlomek času zírala na prázdný panel, kde měl být blok Merkurů.

Rozběhla se do protějších dveří s přesvědčením, že zlodějem je ten nedbale vypadající mládenec s tranzistorákem a špinavou obuví. Skutečně ho dohonila, jenže ta odvaha se jí nevyplatila, po tvrdé ráně pěstí upadla a lupič utekl. Zavolala na VB a operační zapsal do hlášení datum 17. března 1974.

Byla to událost mezinárodního významu, do pátrání se zapojila i Světová poštovní unie se sídlem ve švýcarském Bernu. Vzhledem k předpokladu, že pachatel se pokusí provézt takový filatelistický poklad za hranice, byli ihned informováni celníci na přejezdech do Rakouska a Německa. Už za dva dny zadrželi v Dolním Dvořišti řecký vůz se značkou CD – cizí diplomat: „Dobrý den, celní a pasová kontrola. Vaše doklady a také otevřete kufr vašeho vozu.“ Byl v něm muž bez pasu, kterého celníci promptně předali esenbákům. Pro ně jasný pokus o emigraci, ale vůbec netušili, že by měl něco společného s Merkurů.

Překvapením byla reakce zadrženého Josefa Wintera během výslechu. Otázky přímo souvisely s pokusem o nezákonné opuštění republiky. Ale když měl Winter odpovědět, kam se chtěl dostat a z čeho chtěl být živ, odpověděl: „No, dostal bych do Švýcarska, tam bych prodal ty známky ...“ Zarazil se a dodal: „Ale ty jsem já neukrad, to brácha ...“ Zatčený Viktor Winter se k činu přiznal a pohotově prásknul bratrovu milenkou.

Modré Merkury našli v jejím bytě schované za obrazem. Aršík měla Winterovi přivést při legální návštěvě Rakouska. Veřejnost si tu vzácnost mohla znovu prohlédnout až v roce 1978 při příležitosti Světové výstavy poštovních známek Praga.

¹ <https://www.postovnimuzeum.cz/-/vite-ze-postovni-muzeum-vlastni-unikatni-osmdesatiblok-prvnich-novinovych-znamek-sveta->